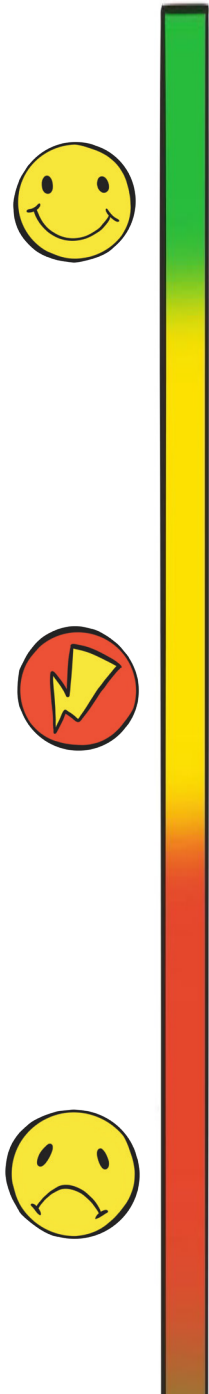
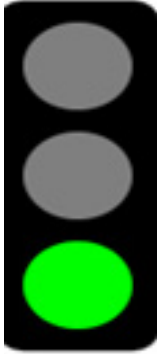
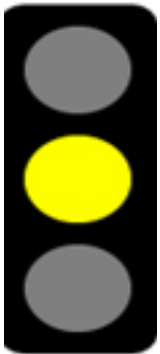
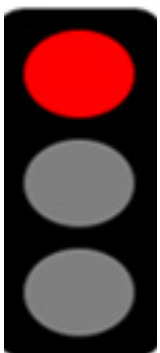

Trafiklysskema

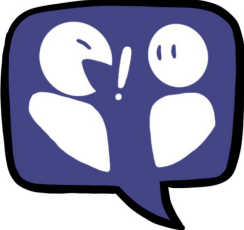

Nogle steder arbejder man i forvejen med trafiklysskemaet¹,
hvilket kan inddrages ret let her.

Signallys	Beskriv tegn; hvad gør siger beboeren?	Hvad kan være årsag til tegnene?	Hvad skal vi gøre?
			
			
			

1) <https://vpt.dk/sites/default/files/2019-10/Risikovurderingsskema%20trafiklys.pdf> Trafiklysskemaet bliver ofte brugt i forbindelse med risikovurdering i forbindelse med andre målgrupper end mennesker med demens, og derfor anbefaler vi heller ikke at man direkte anvender dette. Men man kan bruge ovenstående skema hvis der er tale om mennesker med demens.

Tænkehjernen tjekliste/kognitive færdigheder

Kognitiv færdighed	Forklaring (Kilde: Sundhedsstyrelsen) ²
 <p data-bbox="105 663 276 701">Afasi/sprog</p>	<p data-bbox="579 394 1481 472">At forstå, at tale, at evne at 'finde' ordene og at bruge de rigtige ord, at holde 'tråden' i en samtale</p>
 <p data-bbox="105 981 419 1019">Amnesi/ hukommelse</p>	<p data-bbox="579 712 1469 790">Kort- og langtidshukommelsen, at evne indlæring, færdighedshukommelsen og følelsesmæssig hukommelse</p>
 <p data-bbox="105 1294 475 1332">Agnosi/genkende og tyde</p>	<p data-bbox="579 1030 1481 1108">Rummelig orientering og sanseindtryk. At tolke, at opfatte/genkende omgivelserne, at afstandsbedømme, at finde rundt</p>
 <p data-bbox="105 1615 552 1653">Apraksi/praktiske færdigheder</p>	<p data-bbox="579 1348 1430 1426">At beherske og koordinere muskelbevægelser, at planlægge sammensatte bevægelser og rækkefølgen i handlinger</p>
 <p data-bbox="105 1928 528 1966">Adfærd/frontale færdigheder</p>	<p data-bbox="579 1666 1481 1744">Koncentration og opmærksomhed: At evne at fokusere, at dele opmærksomhed og grad af årvågenhed.</p> <p data-bbox="579 1756 1453 1879">Tænkning og problemløsning: At tænke abstrakt/kreativt, at have sociale kompetencer, at sætte sig i den andens sted, at have dømmekraft, at forstå konsekvenser af egne handlinger.</p> <p data-bbox="579 1890 1469 2013">Styringsfunktioner: At tage initiativ, at planlægge egne handlinger (frem for fx at reagere på impulser), at være fleksibel, at evne omstilling, at vente og at regulere affekt</p>

2) <https://www.sst.dk/da/udgivelser/2019/Demenshaandbog-Personscentreret-omsorg-i-praksis>, side 10 kognitive funktioner.

Tænkehjernen tjekliste/kognitive færdigheder

Kognitiv færdighed	Hvad kan personen? Hvad har personen svært ved? Hvordan undgår vi overkrav?
 <p data-bbox="105 663 276 696">Afasi/sprog</p>	
 <p data-bbox="105 981 419 1010">Amnesi/ hukommelse</p>	
 <p data-bbox="105 1294 475 1323">Agnosi/genkende og tyde</p>	
 <p data-bbox="105 1608 552 1637">Apraksi/praktiske færdigheder</p>	
 <p data-bbox="105 1921 528 1957">Adfærd/frontale færdigheder</p>	

Følehjernen tjekliste

Biografi:

Find ud af hvilket liv personen har levet. Hvad har været vigtigt?

Hvad har personen gjort når han/hun skulle have det rigtigt godt? Slappe af?

Hvad har de haft af hobbyer?

Hvilke steder har de boet og har de været en del af en stor eller lille familie. Har de for nyligt mistet nogen, har de haft store tab i deres liv?

Har de været glad for deres arbejde og hvad har de lavet?

Personlighed:

Har de været familiens patriark/matriark? Har de følt sig meget betydningsfulde og forventer de at man tiltaler dem på en bestemt måde. Er de meget følsomme overfor svigt og har de altid været ensomme eller været svigtet af nogen? Har de været introverte eller ekstroverte?

Socialpsykologi:

Hvordan er stemningen i fællesrummet?

Er der nogen til at hjælpe med at regulere stemningen i fællesrummet?

Hvordan er det fysiske miljø?

Er der mange høje lyde der ikke kan tydes, er der mange forstyrrelser? Rengøringsvogn der klirrer, gulv vasker? Affaldssug? Opvaskemaskine etc.

Personer der råber. TV der kører.

Lugter der grimt eller godt?

Hvordan ser derud? Er der hjemligt eller institutionspræget, er der ting på væggene eller er alt pilleret ned i skræk for overstimulering af borgerne?

Hvordan er kulturen på arbejdspladsen?

Er vi opgavefokuserede? Er der ligevægt mellem relationelle opgaver og praktiske opgaver?

Hvilke værdier arbejder vi ud fra? Hvilke faglige kompetencer kræves der for at arbejde her?

Hvordan er arbejdsmiljøet?

Hvis personalet ikke trives, så kan det være en trigger for personen med demens, både fordi personalet smitter med ikke rolige stemninger, men også fordi de kan komme til at arbejde uden brug af faglighed. Ikke fordi de ikke ved bedre og mangler kompetencer, ikke fordi de er ligeglade, men fordi de selv er nede på cirklen. Mennesker der kan opføre sig ordentligt, gør det. Det gælder også for omsorgspersonale.

Følehjernen tjekliste

Udfyld selv

<p>Biografi Hvilket liv har personen levet?</p>	
<p>Personlighed Hvilke værdier og vaner har personen?</p>	
<p>Socialpsykologi Hvilket netværk og relationer har personen</p>	
<p>Kulturen på arbejdspladsen Hvilke værdier arbejder vi efter? Hvilke stemninger påvirker vi med?</p>	

Blomsten tjekliste³

Husk på når I ser i skemaet, at de triggere der står, er det vi alle kan komme til når vi er rørt, ramt eller rystet som personale. Sker det skal vi til at kigge personaletrivsel (se del 2).

Psykologisk behov	Løfter	Trigger
Tilknytning	Spejle følelser Bruge dig selv som følelsesmæssig støtte Acceptere personens måde at se verden på Stop hvis der bliver sagt nej Anerkend det personen gør Vis interesse Vær til stede, tilgængelig.	Rette på Snyde eller distrahere Realitetskorrigere Skærme fra andre Manipulere
Trøst	Roligt stemmeleje Skabe tryk stemning Være nærværende Være afslappet og smilende Holde i hånd Berøring, Opfylde og italesætte behov.	Tale hurtigt og hårdt Trusler og trusler om magt Gøre forskrækket Være uforudsigelig Afvise forsøg på kontakt Kigge væk
Inklusion	Invitere Dele følelser Kram, smil Glæde når man ser borgeren Byde velkommen Takke for bidrag Værdsætte små initiativer der bidrager til fællesskabet	Negativt sprogbrug om borgeren i personalegruppen -Han gør det bevidst... Her er... (dem og os) Snakker over hovedet Taler arbejde i nærheden af borgeren Skærmning
Identitet	Snakke om borgerens liv og interesser Bruge navn evt. rang og titel Spørge til råds Være respektfuld Forvent gode intentioner ved en hver adfærd Ros og sig tak for hjælpen	Tale nedladende Skælde ud/korrigere Afvise tilbud om hjælp Ikke give særbehandling på trods af behov Her hos os gør vi...
Meningsfuld beskæftigelse	Hvad synes du? Lave ligeværdige aktiviteter der tager udgangspunkt i hvad personen viser interesse for Give passende støtte Afgive kontrol, følge initiativ Stoppe mens legen er god Holde øje med hvad personen selv tager initiativ til	Snakke om personen i 3. person Afbryde det personen er i gang med Tage over og være for hurtig Ikke at involvere personen i beslutninger Tvinge egen virkelighedsopfattelse igennem

3) Inspireret af DCM metoden, observation af hæmmere og fremmere af personhood.
<https://www.bradford.ac.uk/dementia/training-consultancy/dcm/>

Blomsten

Noter selv

Hvordan ser det ud ved jeres borger? Husk trøst til en ældre dame er ikke nødvendigvis den samme måde man viser trøst på til en tidligere borebisse fra Esbjerg. Det er forskelligt hvilke fællesskaber man ønsker at blive inkluderet i, er man til gudstjeneste eller er man til Banko?

Psykologisk behov	Løfter	Trigger
Tilknytning Er behov dækket? Hvordan ses det? Hvordan giver man tilknytning i handling?		
Trøst Er behovet dækket? Hvordan ser trøst ud for borgeren? I hvilken grad føler beboeren sig forstået og lyttet til? Er der tilbud om berøring?		
Inklusion Er behov dækket? Hvilke fællesskaber indgår beboeren i? Hvornår er der brug for beboeren?		
Identitet Hvordan dækkes behov? Hvad har særligt betydning? Hvornår føler beboeren sig set og værdifuld?		
Meningsfuld beskæftigelse Hvordan dækkes behov? Hvad giver særligt mening? Kan beboeren selv skabe meningsfuld beskæftigelse?		

Hvad gør vi når personen er i ubehag?

Hvordan reagerer personen i ubehag? hvad ser vi af tegn 	Hvad gør vi ?
Kamp Personen råber, slår ud efter noget eller nogen, taler grimt, taler højt, taler truede. Flytter på ting, går hurtigt, taler hurtigt.	Deeskaler konflikten: Stop alle krav. Hold pause selv om I er midt i noget. Igangsæt ikke opgaver der skal samarbejdes om. Vær i nærheden, vær afslappet i kropssprog. Tag dybe indåndinger. Hjælp evt. andre personer med demens et andet sted hen hvis det er en utryk situation.
Flugt Går rastløst rundt, sidder uroligt på stolen, sidder urolig med kroppen, hænder, tripper med fødder under bordet. Trækker sig til andre steder. Vil forlade afdelingen.	Kortvarigt øjenkontakt. Afvent om berøring er ok. Sæt noget at spise eller drikke i nærheden.
Frys Sidder stille og ser ud i luften. Kigger ikke rundt, følger ikke med i det der foregår omkring sig. Sidder med lukkede øjne men sover ikke. Sover overdrevet meget. Står stille ofte. Kigger ned ofte.	Genopret tryghed: Når der er mere ro på: Tal roligt. Nyn evt. Sæt rolig musik på. Sluk anden "støj". Gå ved siden af, afpas tempo med borger, prøv evt. at sænke det lidt.
Tips: Lav en plan for personalets håndtering af voldsomme episoder Så er det lettere for den der skal smitte med rolige stemninger at være i det: Er der flugtveje/hvordan placerer jeg mig i forhold til borger (nænsomt nødværge) Skal vi bruge en overfaldsalarm/skal vi være to? Hvem kan hjælpe/Hvordan hjælper den der kommer til?	

Hvad gør vi når personen er i ubehag?

Hvordan reagerer personen i ubehag? hvad ser vi af tegn 	Hvad gør vi ?
Kamp	Deeskaler konflikten:
Flugt	Genopret tryghed:
Frys	
Aftaler til personalets håndtering af voldsomme episoder Er der flugtveje/hvordan placerer jeg mig i forhold til borger (nænsomt nødværge) Skal vi bruge en overfaldsalarm/skal vi være to? Hvem kan hjælpe/Hvordan hjælper den der kommer til?	